

2686

ЮБИЛЕЙНА КНИЖКА

НА

2-й АРТИЛЛЕРИЙСКИЙ ПОЛКЪ

1880-1905

Негово Царско Височество
ФЕРДИНАНДЪ І-и
Князь на България.

ИМЕНА НА
В. Ц. Ц.
Князь на България
2644

Всѣхъ
историческо
българско
— Славяно

2644

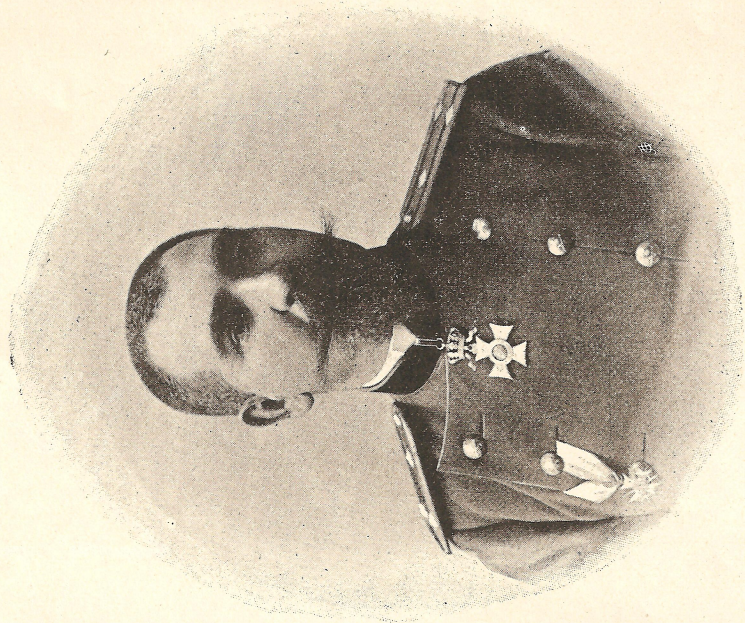
Негово Царско Височество Прѣстолнаслѣдникъ
КНЯЗЪ БОРИСЪ
Князь Търновски.

Негово Височество
КНЯЗЪ КИРИЛЪ
Подпоручикъ отъ Артилерията.

Генералъ-Майоръ САВВОВЪ
Воененъ Министръ.

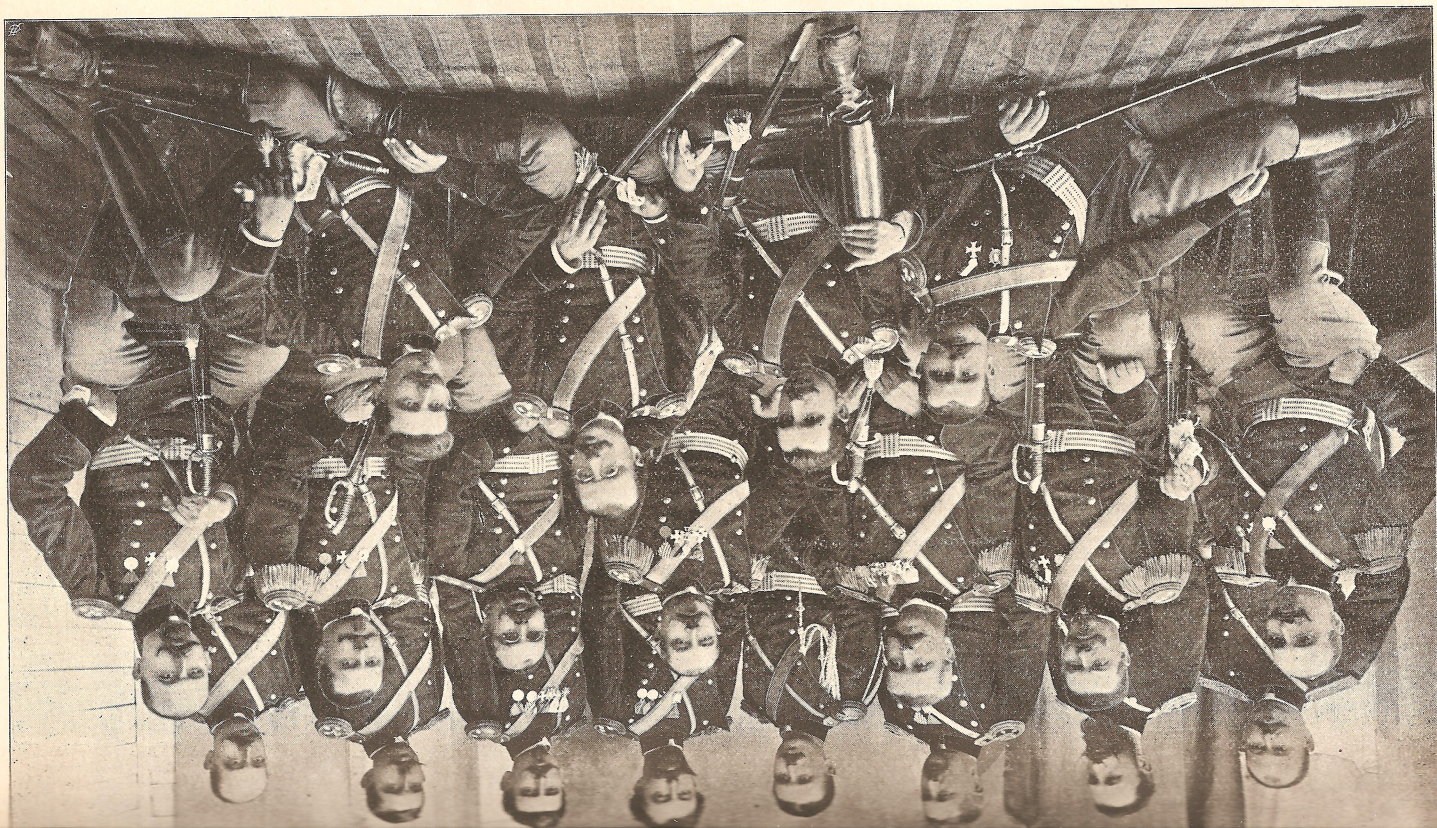

Генералъ-Майоръ РЯСКОВЪ
Инспекторъ на Артилеріята.

Н. Ивановъ, Д-ръ Калнинъ, Карахорлиевъ, Ковачевъ, Драгановъ, Захариевъ, Бъчваровъ II, Дворяновъ, Козаровъ, Владимиръ,
 Бояжневъ Д., Кабакчиевъ, Ватманъ, Капем. Сержантовъ, Бъчваровъ I, Сотировъ, Пановъ II, Кожухаровъ, Диевъ, Ивановъ II, Боровъ, Брусевъ, Цъновъ,
 Озобиншинъ, Хорава, Ивановъ I, Томлинъ, Харченко, Соловьевъ, Хеминики,
 Ивановъ Вл., Стояновъ, Бъловъ, Сажовъ, Ванковъ К., Пъевъ, Шишковъ, Андрейвъ.

Тех. Серапионовъ, Д-ръ Кънчевъ, Д-ръ Драмовъ, Преображенски, Симоновъ, Захариевъ, Тимовъ, Николовъ Хр.
 Брусевъ, Бреановъ, Захариевъ, Сжбовъ, Великовъ, Плевъ, Веневъ,
 Треноръ, Николовъ Д., Стаматовъ, Дянковъ.

фелдфебель С. Енчевъ на свърхсрочна служба отъ 1886 год.
фелдфебель Дико Драгановъ на свърхсрочна служба отъ 1884 год.

и синъ му старши фейерверкеръ
Цано Диковъ на свърхсрочна служба отъ 1903 год.

УКАЗЪ
ПО ВОЕННОМУ ВѢДОМСТВУ

№ 75.

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I

СЪ БОЖІЯ МИЛОСТЬ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗЬ НА БЪЛГАРІЯ

Като ся има прѣдъ видъ: а) объединеніе за командуваніе надъ полевитѣ батареи, б) управленіе на мѣстнитѣ артиллерійски учрѣжденія и чрѣзъ което ся съкратява голѣмо количество артиллерійски части, да ся сформируватъ:

а) Артиллерійскій полкъ, въ състава на когото да влезатъ батареи № 1 на МОЕТО ИМЯ, 2, 3, 4, 5 и 6.

Управленіе за мѣстнитѣ артиллерійски учрѣжденія, въ вѣдѣніе на което ще ся намиратъ артиллерійскій складъ, Лабораторіята и осадната рота.

Длъжноститѣ на командира на Артиллерійскій полкъ и на Началника на мѣстнитѣ артиллерійски учрѣжденія ся полагатъ отъ 2

разрядъ съ сѣдержаніе както на дружиннитѣ Командири.

За напрѣдъ до издаванъето на нови штатове штаба на полкътъ ще състои отъ Адютантъ съ заплата както старшій офицеръ въ батареитѣ (3300 франковъ въ годината) и писаръ съ заплата 240 франковъ въ годината.

Издаденъ въ Нашътъ дворецъ въ Софія на 19 Іюній 1880 година.

На първообразното съ собственна рѣка на НЕГОВО
ВЫСОЧЕСТВО написано

АЛЕКСАНДРЪ.

Военный Министръ Генералъ: Эрнротъ.

Негово Высочество

въ София

на Юний 19 день 1880 година изволи да издаде слѣдующій

№ 76. Приказъ по Артиллеріята:

Измѣняется: Командири-тъ на пѣшитѣ батареи на Видинската № 2 Маіоръ *Леоновъ* и на Русчукската № 4 Маіоръ *Коленскій*, — пѣрвій за Командиръ на Артиллерійскій полкъ, а вторій за начальникъ на мѣстнитѣ Артиллерійски учрѣжденія.

Началника на Плѣвенскія Артиллерійски складъ Капитанъ *Баранниковъ* за начальникъ на Разградскія Артиллерійски складъ, на мѣсто на Маіора *Харченко*, който по негово желаніе ся отчислява отъ занимаемата длѣжность.

Привѣщается: Отъ скорострѣлната батарея Капитанъ *Хелмицкій* — въ Артиллерійскій полкъ за да командува батарея.

Под. Военный Министръ Генераль: **Эрнротъ.**

Приказъ по Артиллерійскому полку

№ 1

Юля 1-го дня 1880 год. г. Шумла.

Указомъ ЕГО ВЫСОЧЕСТВА КНЯЗА за № 76, я назначенъ Командиромъ Артиллерійскаго полка. Вступивъ сего числа въ исправленіе своей должности, прѣдписываю всѣмъ чинамъ ввѣреннаго мнѣ полка по дѣламъ службы обращаться ко мнѣ.

(Под.) Командиръ полка Майоръ: **Леоновъ.**

Тъзи сж първитѣ укази и прикази, съ които е положено въ 1880 год. начало на сжествуванието на 2-ий Артилерийски полкъ, като отдѣлна самостоятелна единица въ настоящия му видъ — Артилерийски полкъ.

За да бжде настоящиятъ отчетъ по-пълненъ и по-ясенъ, необходимо е да се повърнемъ къмъ началото на създаването на нашата Армия слѣдъ освободителната Руско-Турска война прѣзъ 1877—1878 год., и по-нататъкъ отчета ще слѣдва по хронологически редъ.

Българската Армия и, въ частностъ Българската артилерия, е получила животъ на 25-ий Априлий 1878 год. отъ Императорскій русийскій комисаръ въ България Генералъ-Адютантъ Князь Дондуковъ Корсаковъ, възъ основание „Височайши утвърдени врѣмenni правила за формиранieto Земската войска на Българското Княжество“; за тая цѣль бидоха създадени и приказигѣ по Б. З. В. № 1 отъ 8-ий Юлий и № 5 отъ 12-ий Августъ 1878 год. въ гр. Пловдивъ.

На основание горнитѣ прикази се формиратъ при всѣки санджакъ: Софийскій, Видинскій, Търновскій, Русенскій, Пловдивскій и Сливенскій по една артилерийска рота (батарея), които носятъ наименованията си споредъ санджацигѣ: № 1-а батарея — Софийска, № 2-а — Видинска, № 3-а — Търновска, № 4 — Русенска, № 5-а — Филипополска и № 6 —

Сливенска; за кадръ на тия роти сж послужили цѣли батареи отъ окупационнитѣ части на руската армия; офицери, фелдфебели, фейерверкери, сж биле руси, долнитѣ чинове частъ — руси, а останалитѣ до състава 290 человекъ — българи отъ първия задължителенъ призивъ.

Съгласно приказа по Военното Управление на България № 11 отъ 17-ий Августъ за първий началникъ на формируемата се българска артилерия е назначенъ отъ Гвардейската конна артилерия Полковникъ Лѣсовой.

Занятията въ батареитѣ се водятъ споредъ рускитѣ устави и инструкции и на руски езикъ; при все това българскитѣ младежи, благодарение на особенъ трудъ и старание, успѣватъ да научатъ сжщността и трѣбванията на артилерийската служба, което и се вижда отъ приказа по Б. З. В. отъ 31-ий Августъ 1878 г.: „... азъ се радвамъ, че слѣдъ като ви прочетохъ телеграмата на ВЕЛИКИЯ ЦАРЬ, съ високомилистиви думи, мога отъ името на НЕГОВО ВЕЛИЧЕСТВО да ви благодаря за бѣлскавия успѣхъ въ военното образувание, който вий сте достигнали въ толкова късо врѣме“.

(п. п.) Императорски російски комисаръ Генералъ-Адютантъ Князь Дондуковъ Корсаковъ.

Съ приказъ по Б. З. В. № 16 отъ 10-ий Септемврий с. г. се формиратъ двѣ артилерийски бригади: въ първата бригада влизатъ батареитѣ, които се намиратъ по южната страна на Балканиитѣ — а именно: 1-а Софийска, 5-а Филипополска, 6-а Сливенска и Горната батарея; въ втората бригада — батареитѣ, разположени по сѣверния склонъ на Балка-

нигъ: 2-а Видинска, 3-а Търновска, 4-а Русенска и Скорострѣлната батарея; пѣшитъ батареи сж послужили за ядка на сегашния 2-иъ Артилерийски полкъ. — Първата бригада се командува отъ Капитанъ Гамильтонъ, а втората — отъ Капитанъ Чудиновъ, при слѣдующитъ батареини командири: на № 1-а — Капитанъ Бараниковъ, на № 2-а — Капитанъ Леоновъ, на № 3-а — Щабсъ-Капитанъ Протасевичъ, на № 4-а — Капитанъ Кехли, на № 5-а — Капитанъ Эсенъ Стембокъ-Ферморъ и на № 6-а — Щабсъ-Капитанъ Жабько; батареитъ иматъ съставъ: 1 батареенъ командиръ (русинъ), 2 полубатареини командири (руси), 2 взводни командири (руси) — въ числото на които влизатъ и двама българи на руска служба — Пряпорщикъ Ванковъ и Никифоровъ; 15 кадрови фейерверкери и 26 строеви долни чинове (руси); ратници българи 247; строеви коне 9, артилерийски — 143 и подѣмни (обозни) — 21; осемъ орджия (4-ре или 9-тъ фунтови) и 24 двѣколесни зарядни кола. Батареитъ иматъ отдѣлно домашнство, отдѣлно и самостоятелно управление. Началникътъ на артилерията и бригадинитъ командири се грижатъ само за строевата подготовка на частитъ. Долнитъ чинове се повишаватъ въ по-горно звание отъ Началника на артилерията и то само при обиколнитъ и прѣгледитъ. Продоволствието на войницитъ и конетъ се извършва на сръдства, събирани отъ мѣстното население, по реда, установенъ отъ гражданското начальство. Контролъ върху правилното и своеврѣменно доволствие на частитъ се упражнява отъ Щаба на Б. 3. Войска. Формата на облѣклото е

била разновидна, прѣимущественно — руски образецъ; черъ калпакъ съ осемкрашенъ кръстъ, българка съ шесть копчета, червени погони съ жълтъ №, вратовръзка, шинелъ съ сжши погони, гащи отъ черно сукно и ботуши или царвули. Отъ приказанието по Б. З. В. № 40 се вижда, че за парада на 30-ий Августъ, формата на облѣклото е била — мундири и бѣли панталони. Войниците се лѣкуватъ въ „врѣмenni госпитали“; за сждане — се прѣдаватъ въ „Полеви военни сждилища“ и се сждятъ споредъ рускитѣ закони.

1879 година.

До срѣдата на тази година артилерийскитѣ бригади функциониратъ редовно; издатъ се заповѣди по бригадитѣ, съ които се урегулирва службата на батареитѣ по всички отдѣли на строевата частъ; даватъ се подробни указания за специално артилерийскитѣ занятия: мѣрение, дѣйствиe при орждията, материалната частъ и др.

Батареитѣ се командуватъ: 1-а — Капитанъ Эсенъ, Стембокъ-Ферморъ; 2-а — Капитанъ Леоновъ; 3-а — Щабсъ-Капитанъ Протасевичъ; 4-а — Капитанъ Колѣнски; 5-а — Щабсъ-Капитанъ Хорава; 6-а — Щабсъ-Капитанъ Жабько.

Съ приказъ по Б. З. В. № 19 отъ 28-ий Февруарий прѣзъ мѣсецъ Мартъ с. г. дружинитѣ, сотнитѣ и батареитѣ се събиратъ въ три голѣми отряда въ градоветѣ: Провадия, Търново и София; цѣльта на това съсрѣдоточаване е била колкото образователна, толкова и боева; „отрядитѣ ежеминутно трѣбва

да бъдат готови за военен походъ “ — е казано въ самата заповѣдъ.

На 10-ий Май се произвежда въ Пряпорници съ назначение въ артилерийскитѣ части свършившиѣ Софийското Военно Училище: Атанасъ Бендеревъ, Илия Козаровъ, Стефанъ Бѣловъ, Георги Агура, Никола Рясковъ, П. Гергиновъ, Велико Кърджиевъ, Владимиръ Ивановъ, Илия Димитровъ, Георги Дърманчевъ, Георги Стояновъ, Павелъ Пановъ; а на 5-ий Юний — издържавшиѣ напѣтъ при сѣщото училище — Пряпорницѣ Панта Цѣновъ и Костадинъ Ванковъ.

Прѣзъ Февруарий мѣсецъ съ заповѣдъ по артилерията № 5 се назначава комисия подъ прѣдседателството на Подполковника Чудинова и членове Пряпорницѣ Никифоровъ, Ванковъ и Груевъ за прѣвеждане на български — нѣкои ржководства и статии отъ артилерийската служба, съ цѣль да могатъ долнитѣ чинове българи по-лѣсно да изучаватъ службата и да се повишаватъ въ фейерверкерско звание.

На 3-ий Май се произвежда прѣгледъ на батареитѣ отъ 2-а артилерийска бригада: „батареитѣ ми се прѣдставиха въ блѣскавъ видъ; хората добръ и спрѣтнато облѣчени — истински юнаци; конетѣ и материялната частъ сѣ въ добро състояние; стройность и движенията на батареитѣ не позволяватъ да се жее по добро и безпристрастно може да се каже, че българскитѣ батареи въ нищо не отстъпватъ на старитѣ руски батареи; практическитѣ стрѣлби дадоха отлични резултати; долнитѣ чинове сѣ напълно запознати съ артилерийското дѣло“.

Съ приказъ по артилерията на Б. З. В. № 33 отъ 30-ий Май — длъжността „бригаденъ командиръ“ се закрива отъ 1-ий Юний; закриватъ се и бригадниѣ управления, като започватъ батареитѣ се подчиняватъ направо на Началника на Артилерията.

На 14-ий Май се обявяватъ „врѣменно-одобренитѣ общи основания за устройството и образуванието на Б. З. Войска“, а на 17-ий Декемврий с. г. излиза и „приврѣменно положение за българската войска“, които уреждатъ по натагъшното отправление на всичкитѣ функции по военното вѣдомство: „Българскитѣ Князъ е върховенъ началникъ на всичкитѣ военни сили въ страната; изпълнителната властъ по военното управление се възлага на военния министръ. Непосрѣдственото управление на артилерията и на всичкитѣ артилерийски учрѣждения, а тъй сѣщо рководството по специалнитѣ занятия и обучение се съсредоточава въ лицето на Началника на Артилерията съ особено управление; батареитѣ се съдържатъ въ 8 орждеенъ запргнатъ съставъ съ 2 или 3 двѣколесни зарядни кола на всѣко оржие; пѣшитѣ батареи иматъ личенъ съставъ 293 человекъ; за продоволствието на долнитѣ чинове се опрѣдлѣятъ дневни продоволствени оклади, утвърдени отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Княза; заведатъ се войскови градини; ремонтътъ на конетѣ се произвежда или съ купуване на такива въ страната, или отъ странство; частитѣ се разполагатъ въ квартири или въ построенитѣ за тая цѣль казарми; обявяватъ се формиѣ и реда на военното писмоводство; строевата, полска и гарнизонна служба се изпълняватъ споредъ рускитѣ устава и

инструкции; всичките видове парично довольствие се отпускат от мѣстните ковчежничества съгласно утвърдените шатове“.

При батареите се формируват околодоши (приемни покои), а тежко болните войници продължават да се изпращат въ гражданските болници.

На 21-ий Май се произвежда третият задължителенъ призивъ на новобранци и се обявява редътъ за полагане кѣтва. — „Обѣщавамъ се и се кѣлна въ името на Всемогъщия Богъ, че азъ който съмъ повиканъ въ редовете на войската на Българското Княжество, ще служа честно и вѣрно на НЕГОВА СВѢТЛОСТЬ — Българския Князь, като изпълнявамъ точно и безъ противна рѣчь Неговите заповѣди и безъ да жая живота си както въ мирно време за запазване реда и законността, така и въ военно — срѣщу враговете на моето отечество. Въ знакъ на което цѣлувамъ кръста и думите на Св. Евангелие“.

На 6-ий Май се учрѣждаватъ врѣмenni бригади сдѣлища, гдѣто се разглеждатъ дѣлата и на долните чинове отъ Артилерията.

На 19-ий Юлий се обявяватъ по военното вѣдомство одобрените отъ НЕГОВА СВѢТЛОСТЬ Княза правила за отдаване войската честь въ разни случаи.

На 18-ий Декемврий за пръвъ пжтъ се повишаватъ въ звание „Сержанти“ (Старши Фейерверкери) трима български; до това време горното звание се е давало само на руските (кадрови) долни чинове.

Прѣдметите отъ облѣклото и снаряженето се изписватъ отъ Русия и се установява окончателно формата на облѣклото за офи-

черитѣ и долнитѣ чинове отъ артилерията:
мундиръ отъ тъмно-зелено сукно съ талия,
двубортенъ съ разширяющи се нагорѣ крайща
— по образеца на руската гвардия; яката и
обилатитѣ за офицеритѣ отъ черно кадифе,
а за долнитѣ чинове отъ сѣщото сукно;
погонитѣ отъ червено сукно съ № на батареята
отъ жѣлта боя; *панталони* широки отъ сиво-
синьо сукно съ червени кантове; *калпакъ* отъ
черна агнешка кожа съ червено сукнено дѣно
и съ кръстъ; *ботуши* до колѣнитѣ; *шинелъ*
отъ сиво сукно — руски образецъ; *поясъ*
(коланъ) отъ червено сукно съ наши три
бразди отъ тъмно-зелено сукно; *снаряжение-*
но и въоръженieto — руски образецъ; *на-*
шивки за бомбардиритѣ и фейерверкеритѣ
отъ бѣлъ ширитѣ; за офицеритѣ шашка съ
портулей — какашки образецъ; шарфъ и шнуръ
съ български триколоръ; фуражка — руски
образецъ съ кокарда — български триколоръ.

1880 година.

Съ указъ по военното вѣдомство № 75
се заповѣдва да се сформирава отъ отдѣлитѣ
до тогава пѣши батареи, Артилерийски полкъ
съ Щабъ въ гр. Шуменъ; подлинниятъ указъ
е штиранъ въ началото на настоящата; съ
Височайшия приказъ № 76 отъ 19-ий Юний
се назначава командира на Видинската № 2-а
батарея Майоръ Леоновъ за командиръ на
Артилерийския полкъ.

Съ приказъ по артилерията № 75 отъ
3-ий Септемврий, основанъ на Височайшия
Указъ, № 95 отъ 25-ий Августъ, № 1-а на
НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО батарея, излиза отъ

състав на полка и влиза въ състава на новоприформиремото се „Софийско Артилерийско Соединение“, а вмѣсто нея при полка се формира нова № 1-а батарея, на която се присвоена № 4-а батарея; № 3-а се преименува въ № 1-а батарея, а № 4-а — въ № 3-а батарея.

Батареитѣ се командуватъ: 1-а — Капитанъ Ивановъ 1-ий; 2-а — Капитанъ Хилмицкий; 3-а — Майоръ Харченко; 4-а — Майоръ Соловевъ; 5-а — Капитанъ Хорава; 6-а Майоръ Жабановъ.

Съ заповѣдь по полка № 82 отъ 9-ий Декемврий се обявяватъ щатовеѣ на полскитѣ батареи и полковото управление: 1 командиръ на батареята, 3 субалтернъ-офицери, 1 фелдфебелъ, 4 сержанти (старши фейерверкери), 6 направи (младши фейерверкери), 5 тръбачи (музиканти), 130 канонири (въ 4 фунтовитѣ 116), 7 нестроеви; 9 коня строеви, 42 — артилерийски, 6 подѣмни (обозни); въ числото на редицитѣ влизатъ и 6 бомбардири, а въ нестроевитѣ 1 фелдшеръ, 1 писаръ и 5 мастерови. — При полковото управление: 1 командиръ на полка, 1 медицински и 1 ветеринарни лекаръ; адютантъ и домакинъ — два строеви офицери, 1 тръбачъ, 2 старши писари, 3 мастерови направи, 1 полкови ключаръ, 1 обозенъ сержантъ, 1 ветеринаренъ фелдшеръ, 1 ветеринаренъ ученикъ; 1 строеви конь и 4 артилерийски коня; отъ музикантитѣ се образува при полка музикантски хоръ.

Съ Височайши приказъ № 96 отъ 30-ий Августъ се произвеждатъ въ чинъ Подпоручикъ и се зачисляватъ въ полка свършившитѣ Софийското Военно Училище — Ив. Кожуха-

ровъ, Ст. Дичевъ, Ив. Шишковъ, В. Пѣвъ,
В. Сѣбовъ, П. Дворяновъ, Г. Сотировъ.

Въ батареитѣ се водятъ: касова книга, приказна книга, книга за шатното и нещатно имущество, арматурни, формулярни и послужебни списъци; за оправдаване разходитѣ служатъ дневнитѣ рапортчки на артелщика, фуражира и каптенармуса.

Занятия по ѣздата съ субатернъ-офицеритѣ се произвеждатъ отъ старшия батареенъ командиръ.

На 12-ий Ноемврий пристигатъ въ полка новобранци отъ Търновски, Разградски, Ески-Джумайски, Варненски и Вратчански окръзи и се разпрѣдѣлятъ по 70—80 души въ всѣка батарея; 20 человекъ новобранци, негодни за артилерийска служба, се прѣвеждатъ въ Еленската Дружина.

На 3-ий Декемврий се формирова при полка коваonica и се купуватъ лѣкарства за болнитѣ коне; на 7-ий Декемврий на всичкитѣ коне отъ полка се даватъ нови наименования: на буква *A* на тия коне, които иматъ 10 и повече години, на *B* — на тия, които иматъ по малко отъ 10 години и на *B* — конетѣ отъ първия конски ремонтъ.

При полка се открива „околодокъ“ (приемни покой); за урѣждане и подържанieto му се отпусчатъ отъ всѣка батарея по 25 лева мѣсечно.

Отъ 11-ий Декемврий за прѣвъ лжтъ се назначаватъ „дежурни по полка офицери“ и имъ се дава инструкция.

Наема се берейторъ съ заплата 25 рубли мѣсечно, за да обѣздва ремонтнитѣ коне и обучава на ѣзда фейерверкеритѣ и трѣбачитѣ.

Формируемата се при полка № 1-а батарея получава отъ гр. Разградъ 4 орждия, 4 лафета, 4 зарядни кола, амуницията и боевъ комплектъ.

До това врѣме типъ на конското снаряжение за офицерскитѣ коне не е билъ установенъ, а отъ тая година се установява такъвъ — отъ кавказки образецъ.

Прѣзъ Декемврий мѣсецъ се прѣдставява въ Военното Министерство списъкъ на уволненитѣ въ запасъ артилеристи, които би могли да бждатъ назначени за „дворцови конни жандари.“

1881 година.

Командиръ на полка Подполковникъ Леонъ; батареини Командири: Капитанъ Ивановъ I-ий, Капитанъ Хилмицкый, Майоръ Харченко, Майоръ Соловьевъ, Капитанъ Хорава и Майоръ Томилинь.

На 7-ий Януарий се открива при полка шивачница, гдѣто се заготовлява войнишкото облъкло.

Съ заповѣдъ по полка № 27 § 2 отъ 13-ий Февруарий първия адютантъ на полка се назначава Подпоручикъ Цѣновъ.

Съ заповѣдъ по военното вѣдомство № 61 отъ 30-ий Юлий се основава и открива при полка „учебна ковачница“ — кждѣто се напращагъ войници отъ коннитѣ части за обучение споредъ утвърдения отъ Военното Министерство уставъ.

Отъ 24-ий Януарий Командиръгъ на полка произвежда първий инспекторски прѣгледъ на батареитѣ и резултатитѣ се обявяватъ въ

заповѣдитѣ №№ 77, 78, 79 и т. н.; тѣзи заповѣди даватъ ясно прѣдставление за реда и служба въ батареитѣ прѣзъ изтеклата година.

На 14-ий Февруарий се основава „пол-нова библиотека“, за която цѣль се отпущагъ 2500 лева (за купуване отъ Русия книги и списания); за библиотекаръ се назначава ба-тареецъ командиръ; за подържане библио-теката рускитѣ и българскитѣ офицери вна-сятъ ежемѣсечно извѣстенъ процентъ отъ съдържанието си.

Тази библиотека е бивала всѣкога една отъ най-пълнитѣ войскови библиотеки, по-държала се е съ голѣмо старание и е послу-жила твърдѣ много за самообразованието на офицеритѣ отъ полка. Въ настоящето врѣме тя съдържа слѣдующитѣ списания: I. *Беле-тристика* 577 тома, II. *История, Пжтеше-ствие и Политика* 76 тома, III. *Военна Исто-рия и География* 84 тома, IV. *Тактика и Стра-тегия* 71 тома, V. *Артиллерия и Оржжие* 78 тома, VI. *Военно Инженерно Изкуство и То-пография* 19 тома, VII. *Военна Администра-ция, Военно Домакинство, Статистика и Военно Углавно Право* 41 тома, VIII. *Военна медицина, Хигиена и Ипология* 47 тома, IX. *Устави, Наставления, Положения, Про-грами, Разни сборници и пр.* 141 тома, X. *Философия, Критика и Естествовъдение* 96 тома, XI. *Разни учебници* 178 тома, XII. *Периодически издания* 288 тома, XIII. *Разни* 77 тома, разни карти, картини и пр. 42 — всичко 1773 тома.

На 9-ий Ноемврий пристигагъ отъ Русия първитѣ ремонтни коне; на сжщото число се

основава „полкови цейгаузъ“ и имуществото на то и паричната частъ се завѣдва отъ полковния „хозяйственъ комитетъ“.

На 30-ий Ноемврий полка приема врѣменно Майоръ Помилинъ, а Подполковникъ Леоновъ, по собствено желание, се увольнява и заминава въ Русия.

Справедливостта изисква да се признаватъ неуморимитѣ трудове, които е полагалъ Подполковникъ Леоновъ по формиранieto и образovanieto на полка; той е далъ начало на всичкитѣ функции въ новоформируеия полкъ.

На 20-ий Октомврий се даватъ по 100 лева парична награда на двама фелдфебели руси „за неуморното имъ старание“.

Съ заповѣдь по артилерията № 52, старшиятъ български офицеръ се назначава за виводни командири въ батареитѣ, а младшиятъ — за тѣхни помощници. — „За да могатъ българскитѣ офицери да се запознаятъ по отблизъ съ управлението на взводоветѣ и батареитѣ въ строево и домакинско отношение, заповѣдвамъ да се назначатъ по-старшиятъ отъ тѣхъ за взводни командири, а по-младшиятъ — за тѣхни помощници. Отъ командиритѣ на взводоветѣ и тѣхнитѣ помощници да се изисква пълното управление на взводоветѣ“, е казано въ самата заповѣдь.

Прѣзъ тази година се произвеждатъ слѣдующитѣ практически стрѣлби: „подготовителна практика, учебна и бойна“; за първата се отпущатъ по 5 неснарядени гранати, по 2 обикновени снарядени гранати съ ударни запалки, 2 картечни гранати съ дистанционни запалки и двѣ картечни гранати съ ударни

апатки; за 1-а практика — 16 обикновени гранати, за 2-а — 8 обикновени и 8 картечни гранати; за 3-а — същото количество и отъ същия видъ; за 4-а и 5-а практика по 20 картечни гранати; освѣнъ горного количества снаряди и по 4 картечни гранати въ запасъ; стрѣлбитъ се произвеждатъ по батареино и споредъ руската инструкция.

Съ указъ № 75 отъ 24-ий Ноемврий се приема за ръководство въ частитъ на войската новото „положение за домакинството въ ротата“.

Прѣзъ Мартъ мѣсецъ се получаватъ отъ Русия шапки и лядунки за артилерийскитъ офицери, а на докторитъ се разрѣшава да носятъ цивилно облѣкло вънъ отъ службата.

Съ заповѣдъ по военното вѣдомство отъ 28-ий Май се въвежда въ обмундирането на долнитъ чинове куртка отъ сиво-червеникавъ шаякъ.

Отъ 20-ий Ноемврий (заповѣдъ по военното вѣдомство № 142) се установяватъ форми на облѣклото: пълна парадна, градска парадна, смотрова, празнична, визитна и обикновена.

Прѣзъ Юлий мѣсецъ всичкигъ револвери „Смита-Весона“ обр. № 1-ий и 2-ий се прибиратъ отъ батареитъ и се изпращатъ въ Русе, а отъ тамъ се получаватъ — същата система обр. № 3.

На 30-ий Май полка въ цѣлия си съставъ излиза на лагеръ при ч. Кабиюкъ.

На 1-ий Октомврий се увольняватъ въ запасъ на армията медицинскитъ и ветеринарни фелдшери отъ двата призива за 1878 год., а на 9-ий Октомврий се зачисляватъ въ списъцитъ на полка свършившитъ „Варненското

Високо Фелдшерско Училище“ трима фелдшери българи.

При полка се учрѣждава „полкови гарнизонни сждѣ“ и присждитѣ се утвърждаватъ отъ Командира на полка.

Прѣзъ настоящата година полка квартирува въ гр. Шуменъ: 4-а и 5-а батареи въ военнѣ казарми, 2-а и 6-а батареи — въ „Топъ-кане“, а 1-а и 3-а — въ „Конака“.

1882 година.

Прѣзъ настоящата година е за Командиръ на полка Вр. Майоръ Томилинь, а отъ 1-и Юлій Подполковникъ Мусницки; батареини командири: Капитанъ Ивановъ I-ий, Капитанъ Ивановъ II-ий, Майоръ Харченко, Капитанъ Лавдовски, Капитанъ Хорава и Подпоручикъ Ванковъ — замѣстникъ на Майора Томилинь.

На 23-ий Януарий се назначава комисия за екзамениране капралитѣ, за повишаването имъ въ сержанти по прѣдметитѣ: грамотность, аритметика, артилерия, лаборатория и уставитѣ.

Съгласно телеграмата отъ артилерийското управление № 139 отъ 13-ий Априлий, Подполковникъ Решетинъ се командирова въ полка за прѣглеждане материялната часть и „поставката на учебното дѣло“.

На 1-ий Май се открива при полка „Учебна команда“. Отъ 15-ий сщия всичкиѣ коне командиратъ на трѣвяно доволствие въ ч. Кабинетъ.

Съ приказъ по артилерията № 38 се обявяватъ правила за произвеждане практиче-

сигнѣ и бойни стрѣлби; за тая година се отпущагъ по 8 обикновени неснарядени гранати, 1) 2 снарядени гранати и 102 картечни гранати на всѣка батарея.

На 6-ий Юний 6-а батарея отива въ гр. Русе и промѣнява лафетитѣ, прѣдницитѣ, заридитѣ кола и оржедейната принадлежность.

На 3-ий Августъ батареитѣ излизатъ на лагеръ при с. Марашъ за съвокупни занятия съ пѣхотнитѣ части и на 1-ий Септемврий се навръщатъ на зимни квартири въ гр. Шуменъ.

На 14-ий Септемврий се изпращатъ въ гр. Русе 5-а и 6-а батареи, гдѣто участвувагъ въ посрѣщанieto на Сръбския Краля.

Съ заповѣдъ по артилерията № 71 отъ 13-ий Септемврий отъ полка се отдѣлятъ войници и коне за формирането на 9 см. да-лекобойна отдѣлна батарея, която отпослѣ влѣзе въ състава на бѣдащия 1-ий Артилерийски полкъ.

На 21-ий Септемврий 1-а батарея се командирова въ гр. Русе и се прѣвѣоржжава съ далекобойни орждия.

Съ заповѣдъ по военното вѣдомство № 168 отъ 17-ий Септемврий, по повѣлението на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО, се отмѣнява носението номерата на батареитѣ върху погонитѣ и еполетитѣ.

Съ заповѣдъ по артилерията № 97 отъ 23-ий Декемврий се утвѣрждава за патронни праздникъ на полка „Св. Петъръ и Павелъ“ — 29-ий Юний.

1883 година.

Командиръ на полка Подполковникъ Мусининъ; батареини командири: Капитанъ Ивановъ I-ий, Капитанъ Ивановъ II-ий, Капитанъ Асманъ, Капитанъ Лавдовски, Майоръ Куряшевъ и Майоръ Томилинъ; отъ 25-ий Юлий Капитанъ Ивановъ I-ий и Майоръ Томилинъ сжщеврѣменно командватъ и отдѣлената.

Съгласно прѣписанията отъ Началника на артилерията отъ 1-ий Юлий подъ № 719, 720 и 721, се формирава нова 8-а батарея съ 8 с.м. далекобойни орждия; 6-а батарея, слѣдъ като дава орждията и принадлежността, само съ 90 человекъ и 23 коня отива въ гр. Русе, получава орждия и се отправя за София, като влиза въ състава на I-ий Артилерийски полкъ и се прѣменува № 4-а батарея отъ сжщия полкъ; батареенъ командиръ на тази батарея се назначава старши офицеръ отъ полка, Капитанъ Шепелъ; 5-а батарея дава орждията и принадлежността, отива цѣлата въ гр. Русе, получава 9-фунтови орждия и влиза въ състава на I-ий Артилерийски полкъ подъ № 5-а батарея; № 4-а батарея отъ полка получава 8 с.м. далекобойни орждия и се прѣменува въ № 7-а батарея; 8 с.м.-та далекобойна батарея, сформирована въ гр. Русе отъ упръзената осадна рота, съгласно приказа по военното вѣдомство отъ 1883 год. № 142, се прѣменува въ № 9-а батарея.

Слѣдъ завършването на прѣформироването и прѣвзоржаванieto на батареитъ, българската артилерия се санкционира окончателно съ слѣдуюция Височайши приказъ:

На външнообразния съ собствената
рука на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО
Високо

„одобрило Александръ“.

ПРИКАЗЪ

по

ВОЕННОТО ВЪДОМСТВО

№ 250.

Гр. София, 25-й Юлий 1883 година.

§ 1.

За да се доведе артилерията въ съз-
мърностъ съ другитѣ родове оружїе и да се
образува къмъ тоя родъ оружїе резервъ и
паркове, прѣдписва се:

1) Още днесъ да се сформира една ба-
тарей, като се отдѣли отъ състава на артиле-
рийския полкъ необходимото число долни чи-
нове и коне.

2) Отъ съществующы батареи и наново
формируемата, да се образуватъ два артиле-
рийски полка съ по двѣ отдѣления всѣки.

3) Артилерийския арсеналъ съ кадра си
— обсадното отдѣление и лабораторията да об-
разуватъ „мѣстни артилерийски учрѣждения“
съ отдѣленъ Началникъ.

4) Въ домакинско отношение както арти-
лерийскитѣ полкове, тъй сѣщо и мѣстнитѣ
артилерийски учрѣждения, се подчиняватъ не-
посрѣдствено на Военното Министерство.

5) Въ строево, учебно и техническо от-
ношение артилерийскитѣ части се подчина-

на Инспектора на Артилерията, а длъжността Началникъ на Артилерията съ Щаба на се закрива. — Дълата отъ Щаба на артилерията по строевата частъ трѣбва да постанатъ въ ведение на Инспектора на Артилерията, а по домакинската частъ трѣбва да падатъ тамъ, гдѣто ще укаже Военното Министерство.

6) Всички дѣйствуещи батареи отъ артилерийскитѣ полкове да се снабдятъ съ материално имущество, споредъ приложения тукъ

За недостигащото имущество още отъ тѣх да се съставятъ въ полковетѣ вѣдомости, които да се изпратятъ въ арсенала, който едѣл като приготви и попълни недостигащото, прѣдава ги направо въ частитѣ, а всичкото излишно имущество трѣбва да бѣде прѣдадено въ склада на арсенала, за да се ремонтира и пази. На батареитѣ, освѣнъ артилерийското имущество, трѣбва да се отпусне веднага отъ полковитѣ цейхаузи всичко необходимо за военно врѣме снаряжение и обмундирование; за недостига трѣбва да бѣдатъ прѣдставени вѣдомости отъ командиритѣ на полковетѣ въ Военното Министерство.

7) Батареинитѣ командири отговарятъ за направното състояние на повѣренното имъ имущество; за ремонтъ на артилерийското имущество отъ идущата година ще се опуща ремонтна сума годишно по 1000 лева.

8) Батареитѣ и полковитѣ щабове ще се съдържатъ въ съставъ — чинове и коне, споредъ приложенитѣ къмъ приказа № 203 щатове. — Артилерийскиятъ арсеналъ съ

обладания кадръ и лабораторията ще се съдържатъ споредъ щата, тукъ приложенъ.

9) Върху командиритѣ на полковетѣ, осѣня наблюдаванieto за строевото и учебното дѣло и ревизиранieto материялно имѣ имущество, се възлага и водение домакинството и отчетността споредъ положението за домакинството въ войската.

10) Прѣдъ видъ формируванieto отъ наущата година на кадри за резервнитѣ батареи, още днесъ да се назначатъ въ всѣки полкъ по единъ кадровъ офицеръ за командване резервнитѣ кадри, когато бждатъ сформировани. Въ настояще врѣме на горнитѣ офицери да се прѣдаде всичкото имущество, отрѣдено за резервнитѣ батареи.

§ 2.

Отъ двата наново организирани артилерийски полкове, 1-ий Артилерийски полкъ (Щабъ гр. София) се състои отъ 1-а на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО батарея; 2-а, 3-а батареи на бившето Софийско артилерийско отдѣление, отъ които 1-а и 2-а батареи се прѣвѣоржжаватъ съ 8 см. далекобойни орждия; всичкитѣ три батареи, като запазватъ номерата си образуватъ далнобойно отдѣление на 1-ий Артилерийски полкъ; отъ 5-а, 6-а батареи на бившия артилерийски полкъ и отъ 9 см.-та далнобойна батарея, които се прѣвѣоржжаватъ съ 9-фунтови стални орждия и носятъ номера 4-а (бивша 6-а), 6-а (бивша 9 см. далекобойна) и образуватъ 2-о отдѣление отъ 1-ий Артилерийски полкъ.

2-ий Артилерийски полкъ се съставлява отъ 4-а батарея на бившия артилерийски полкъ, отъ новоформируемата и отъ 8 см.-та далеко-

батарея; първият двѣ батареи се въоръжаватъ съ 9 см. далекобойни оръдия, при 4-а батарея се наименува 7-а; новоформираната — 8-а и 8 см.-та далекобойна — 9-а.

Всички три батареи образуватъ далекобойното отдѣление на 2-ий Артилерийски полкъ. 1-а, 2-а и 3-а батареи отъ бившия Артилерийски полкъ слѣдъ като приематъ номера — 1-а — 10-а; 2-а — 11-а и 3-а — 12-а батареи, съставляватъ 2-о отдѣление отъ 2-ий Артилерийски полкъ.

Подписалъ: Воененъ Министъръ отъ Германія Щабъ, Генералъ-Майоръ Каулбарсъ. Отъ горното се вижда, че прѣзъ тази година — полка се състои отъ 6 батареи съ номера 7, 8, 9, 10, 11 и 12, раздѣлени на двѣ отдѣления, едното отъ които е далекобойно, а другото въоръжено съ 9-фунтови оръдия.

Съ приказъ по военното вѣдомство № 29 се установява за напредъ сержантите и капитаните въ артилерията да се именуватъ Старши и Младши Фейерверкери.

1884 година.

Командиръ на полка Подполковникъ Муеницки, батареини командири: Капитанъ Ивановъ I-ий, Капитанъ Ивановъ II-ий, Майоръ Томилинъ, Майоръ Фростъ, Капитанъ Лавовски и Капитанъ Ватманъ.

Прѣзъ текущата година промѣни не е имало, съ изключение на това, че Майоръ Груевъ се назначава за командиръ на № 3-а батарея въ 1-ий Артилерийски полкъ, Майоръ Томилинъ се уволнява отъ служба, а на негово

за командиръ на 1-то отдѣление се назначава Майоръ Фростъ и за батареенъ командиръ Капитанъ Судаковъ.

1885 година.

Съ Височайши приказъ № 76 отъ 22-ий Септемврий 1884 год., уволнения отъ Императорската Руска Гвардейска артилерия Капитанъ Януновъ се зачислява на служба съ чинъ Подполковникъ и се назначава за командиръ на 2-ий Артилерийски полкъ и отъ 7-ий Януновъ встъпва въ длъжността; Поручикъ Пановъ 1-ий се произвежда въ чинъ Капитанъ и се назначава за командующи 5-а батарея отъ 1-ий Артилерийски полкъ.

Съ телеграмата отъ Военното Министерство № 220 отъ 23-ий Февруарий, се заповѣда да се разформирова музикантскиятъ хоръ и отъ 1-ий Мартъ прѣстава да функционира.

Съ приказъ на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО № 75 се заповѣдва съществуващата номерация на батареитъ въ полка да се измѣни, а именно: 7-а батарея — въ 1-а, 8-а — въ 2-а, 9-а — въ 3-а, 10-а — въ 4-а, 11-а — въ 5-а и 12-а — въ 6-а.

Съ Височайши указъ отъ 6-ий Септемврий заповѣдва се да се повикатъ долнитъ чинове отъ запаса и немедленно да се мобилизирагъ частигъ; на основание телеграмата отъ Артилерийското Управление № 190, първия денъ на мобилизацията да се счита 7-ий Септемврий; батареинигъ командири да приготвятъ батареитъ за незабавно трѣгване въ 4 орждеенъ съставъ; 3-а батарея да се прѣвѣржи съ 9 см. орждия, като вземе отъ

1-а батарея 2 орждия и 3 ракли, а отъ 2-а батарея — 2 орждия и 2 ракли.

Съ указъ отъ НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО отъ 10-ий Септемврий №15 — Княжеството и обявява въ „военно положение“.

На основание телеграмата на Военното Министерство и отъ Артилерийското Управление №889 и №260, рускитѣ офицери славятъ частитѣ на законно основание на българскитѣ офицери, а именно: полка — на Майоръ Груевъ, 1-а батарея на Капитанъ Цѣновъ, 2-а — на Поручикъ Бъчеваровъ II-ий, 3-а на Капитанъ Козаровъ, 4-а — на Капитанъ Козаровъ, 5-а — на Поручикъ Андрѣевъ, 6-а — на Поручикъ Кадановъ; Капитанитѣ Цѣновъ, Козаровъ и Бояровъ се назначаватъ за командири, а останалитѣ за врѣменно командующи батареитѣ; славанието и приеманieto става на 14-ий Септемврий. Ветеринарниятъ лѣкаръ Калъингъ дава учебната ковачница и ветеринарния лазаретъ на Поручика Бъчеваровъ I-ий; сжщеврѣменно се увольняватъ и долнитѣ чиновове отъ руския кадръ, които не желаятъ да останатъ на българска служба.

Послѣднитѣ руски командири сж биле: Командиръ на полка Подполковникъ Ляпуновъ; Батареини командири: Майоръ Фростъ, Капитанъ Ивановъ I-ий, Капитанъ Ивановъ II-ий, Капитанъ Лавдовски, Капитанъ Судаковъ и Капитанъ Ватманъ.

На основание телеграмата отъ Управлението Военното Министерство № 1080, на 16-ий Септемврий полка тръгна за Източна Румелия по маршрутъ: Шуменъ—Каракашли—Османъ-Пазаръ—Котелъ—Мокрени—Ямболъ, на дѣто пристигна на 20-ий Септемврий. —

Батареитѣ трѣгватъ въ 4 орждеенъ съставъ съ по 2 ракли, а останалия ешалонъ (по 6 ракли къмъ 9 с.м.-гѣ батареи и по 10 къмъ 9-фунтовитѣ) се приготвяватъ за походъ отъ поручика Драганова при помощникъ Подпоручика Загорски; Поручикъ Драгановъ същеврѣменно подготвява запаснитѣ; недостигащото количество ракли се очакватъ отъ Русе по желѣзницата; раклитѣ за 9-фунтовитѣ батареи се запрѣгатъ съ по 5 коня (1 оглобленъ, 1 подсѣделенъ, 1 подржченъ и 2 на виносъ), понеже мѣстнитѣ коне се оказватъ слаби. — Ешалона се отвежда въ гр. Ямболъ отъ Поручика Бъчеваровъ I-ий. — За продоволствието се разходва по 60 стотинки въ день на човѣкъ и по 1 левъ на конь.

На основание телеграмата отъ Началника Штаба на Армията, 4-а батарея заминава на 23-ий Септемврий въ 2 часа слѣдъ пладнъ за Търново-Сейменъ по желѣзницата и влиза въ състава на източния отрядъ, командванъ отъ Подполковн. Николаевъ. Съгласно устната заповѣдь отъ Началника на Ямболския отрядъ, 1-а, 2-а и 3-а батареи отъ полка трѣгватъ на 25-ий Септемврий за гр. Казлъ-Агачъ, 5-а и 6-а батареи оставатъ до второ разпореждане въ гр. Ямболъ.

Раклитѣ, които пристигатъ на 24-ий Септемврий въ гр. Ямболъ, на 25-ий сжция правятъ дневка, а слѣдъ това тия — на 4-а батарея заминаватъ по желѣзницата за Търново-Сейменъ съ Поручика Бъчеваровъ I-ий и се присѣдиняватъ къмъ батареята си; раклитѣ на 1-а, 2-а и 3-а батареи заедно съ Штаба на полка трѣгватъ на 26-ий Септемврий подъ командата на Подпоручика Цвѣтковъ за гр.

Казлъ-Агачъ и застигатъ батареитъ си въ 2 прѣхода.

Съгласно приказа на Началника на Ямболския отрядъ № 18 отъ 26-ий Септемврий, 3-а батарея се изпраща подъ прикритието на двѣ роты отъ № 6-а Старо-Загорска дружина на позицията при с. Сръмъ въ разпореджане на Началника на авангарда Капитанъ Драндаревски.

Съ приказъ по Ямболския отрядъ № 20 отъ 28-ий Септемврий, Майоръ Груевъ се назначава — Началникъ на артилерията въ Ямболския отрядъ.

На 10-ий Октомврий 5-а и 6-а батареи пристигатъ въ гр. Казлъ-Агачъ.

На 26-ий Октомврий пристигатъ въ гр. Ямболъ вторитъ полубатареи: отъ 1-а батарея подъ командата на Поручика Мететеловъ, отъ 2-а батарея — Капитанъ Пановъ, отъ 3-а — Поручикъ Ковачевъ, отъ 4-а — Поручикъ Сотировъ, отъ 5-а — Капитанъ Бѣловъ и отъ 6-а батарея — Капитанъ Рясковъ.

На основание телеграмата отъ Управляющия дѣлата на артилерийското управление № 357 отъ 22-ий Октомврий, Вр. Командующи батареитъ Поручикъ Бъчваровъ II (2-а батарея), Поручикъ Андрѣевъ (5-а батарея) и Поручикъ Кадановъ (6-а батарея) сдаватъ батареитъ на законно основание на Капитанитъ: Пановъ, Бѣловъ и Рясковъ, които се възвръщатъ отъ Русия на 18-ий Октомврий, и встъпватъ въ командването имъ отъ 1-ий Ноемврий.

Съ приказъ по полка № 290 § 2 отъ 28-ий Октомврий се издава разписание за строевитъ занятия въ батареитъ по слѣдую-

шитѣ отдѣли: а) артилерийско дѣло, б) словесни занятия съ ѣздачиѣ, в) занятия по воинскитѣ устави, г) занятия съ мѣрачитѣ, д) занятия съ фейерверкеритѣ съ револвери, е) конни учения, ж) землени окопи, з) спомогателни дѣйствия, и) приеми при орждията, к) пѣши строй и саблени приеми и л) походно снаряжение.

Втората полубатарея отъ 4-а батарея подъ командата на Поручикъ Сотировъ заминава на 29-ий Октомврий въ Търново-Сейменъ, гдѣто се присѣдинява къмъ батареята си.

Съгласно заповѣдта по полка отъ 31-ий Октомврий № 292, 2-а батарея (Капитанъ Пановъ) се командирова въ с. Сръмъ за да смѣни 3-а батарея, която се възвърща въ Казлъ-Агачъ.

Съгласно прѣдписанието отъ Началника на Ямболския отрядъ подъ № 1346 на 3-ий Ноемврий, 5-а и 6-а батареи се изпращаѣтъ — първата въ София, а втората въ гр. Търново-Сейменъ; последната смѣнява 4-а батарея, която е заминала за София.

На 2-ий Ноемврий Сърбия обявява война на България. — По тоя поводъ отъ Началника на Ямболския отрядъ е издадена слѣдующата заповѣдъ по войскитѣ отъ отряда: Днесъ Началникътъ на Главния Щабъ съ двѣ телеграми подредъ събщи, че Сръбското правителство, въ 6 часа сутринята обявява война на Българското. — Като зная разположеніето и готовността както на Г. Г. офицеритѣ, тъй и на долнитѣ чинове отъ вѣрениа ми отрядъ, азъ отправихъ до Началника на сжщия Щабъ слѣдующата депеша: „Като славяни, вѣрениа ми отрядъ съ прискър-

бие срѣщна извѣстието за вѣроломната по-
стѣпка на Сръбското правителство, но като
войници, вѣрни на НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО
и на Отечеството, радватъ се, че имъ се дава
възможность да се покажатъ достойни синове
на своето общо Отечество, на което съ пълна
самоотверженостъ сж готови да запазятъ всѣка
педя земя — до послѣдна капка кръвъ и до-
стойно да накажатъ виновнитѣ. Съ нетѣр-
пѣние чакаме заповѣдитѣ на НЕГОВО ВИ-
СОЧЕСТВО“.

На тази депеша НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО
е благоволилъ да отговори чрѣзъ Началника
на Главния Щабъ съ депеша № 1511 слѣ-
дующето: „НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО е дъл-
боко трогнатъ отъ готовността на войницитѣ
въ вѣвѣрения Ви отрядъ за самопожертвование
и отъ душа благодари. — НЕГОВО ВИСО-
ЧЕСТВО желае да почакате за сега Неговата
заповѣдь“.

Сръбско-Българската война заварва полка
на Турската Граница, отдалеченъ отъ театра
на войната на около 270 километра и по тая
причина батареитѣ не можаха да взематъ
участие на Сливница, гдѣто нѣкои отъ тѣхъ
пристигнаха едва на 10-ий Ноемврий. — Пж-
туването на батареитѣ къмъ сръбската гра-
ница е било съпроводено съ голѣми труд-
ности и при неимовѣрни усилия; батареитѣ
сж пжтували почти денонощно въ най-лошо
врѣме и при крайно разкаляни пѣтища. — Хо-
рата и конетѣ по нѣколко дена сж бивали
нехранени и съ една почивка отъ 2—3 часа,
срѣдъ нощъ сж продължавали похода. На
10-ий Ноемврий въ врѣме на движението,
отъ силното сътрѣсение, въ 3-а батарея става

взривъ на единъ заряденъ сандъкъ и пада убитъ канонира Иончо Стояновъ.

Само 4-а батарея (Капитанъ Бояровъ), която по-рано е била изпратена отъ Търново-Сейменъ въ София, взема участие въ боя при Драгоманъ, гдѣто заема позиция на Остра Чука и стрѣля по висотитѣ между Чорлу и Драгоилъ и по добръ вжиданитѣ сръбски батареи. Останалитѣ батареи взематъ участие въ боеветѣ подъ Пиротъ на 14-ий и 15-ий Ноемврий при общото настѣпление на Българската Армия, като 1-а, 3-а, 4-а и 6-а батареи дѣйствуватъ въ центра прѣимущественно сръбу Дринската Дивизия и 1-ий конни полкъ, 5-а батарея — въ колоната на Майоръ Гуджева, се снема на позиция при с. Изворъ по Крупецкия пѣтъ, гдѣто боя се почва въ 5 часа слѣдъ пладнѣ; на 15-ий Ноемврий боя се продължава отъ 9 до 5 часа слѣдъ пладнѣ на сжщата позиция, а въ 5 часа батареята заема позиция на висотата Провалия до устието на рѣка Градишница.

Въ сражението при Драгоманъ сж ранени канониритѣ отъ 4-а батарея Василъ Кехаиовъ, Кънчо Стояновъ, Стоянъ Тодоровъ, Матей Саввовъ и убити 6 коня. — Въ сраженията подъ Пиротъ е убитъ канонира отъ 6-а батарея Панталей Ивановъ, ранени Старши Фейерверкеръ Никола Стояновъ и канониритѣ Кириякъ Стефановъ, Никола Стойковъ, Желю Петровъ и 1 конь убитъ.

Съ Височайши приказъ по Българската Армия № 44 отъ 20-ий Ноемврий, Командующи полка Майоръ Груевъ се назначава въ разпореджение на Командира на Западния

Корпусъ, а Капитана отъ 1-ий Артилерийски полкъ Тантиловъ се назначава за Командиръ на 2-ий Артилерийски полкъ.

1886 година.

Командующи полка Капитанъ Тантиловъ, отъ 5-ий Мартъ Капитанъ Козаровъ и отъ 3-ий Ноемврий Капитанъ Рясковъ; батареини командири: Капитанитѣ Цѣновъ, Кожухаровъ, Дичевъ, Бояровъ, Шишковъ и Рясковъ.

На основание прѣдписанието отъ Началника на артилерията № 115 отъ 23-ий Январий, 5-а батарея заминава въ с. Сливница за постоянно мѣстоквартување и смѣнява 6-а батарея, която се възвръща въ София.

На основание прѣдписанието отъ Военното Министерство отъ 11-ий Февруарий подъ № 1594 — 3-а батарея (Капитанъ Козаровъ) подъ прикритието на 2-ий ешалонъ отъ 11-ий пѣхотенъ Сливенски полкъ се командирова въ гр. Ломъ-Паланка.

На 19-ий Февруарий се сключи мирътъ съ Сърбия, по който случай НЕГОВО ВИСОЧЕСТВО Княза издаде слѣдующия манифестъ:

НИЙ АЛЕКСАНДРЪ I

Съ БОЖИЯ МИЛОСТЬ И НАРОДНАТА ВОЛЯ
КНЯЗЪ НА БЪЛГАРИЯ.

„Като благодаримъ всички безъ разлика на вѣра и народность Наши вѣрноподаници на любовьта имъ къмъ Отецеството, вѣрността къмъ прѣстола Ни, за голѣмитѣ

жертви, които тѣ направиха въ тѣзи усилни, но славни врѣмена, и за готовността, съ която тѣ се притекоха около Насъ за да Ни подържатъ въ запазванието чести на Отецеството — обявяваме на всичкото население отъ двѣтъ страни на Балкана, че мирътъ съ Сръбското Кралство днесъ сключихме.

Увѣрени, че доблѣстнитѣ синове на Отецството скоро ще да се върнатъ въ огнищата си, за да се прѣдадатъ на своитѣ мирни занятия, Ний се надѣваме, че Нашиятъ народъ, който всѣкога се е отличавалъ съ трудолюбие и любовъ къмъ реда и тишината, ще да оправдае довѣрието на Н. И. В. Султана, който благоволѣ да вземе въ внимание горѣщитѣ желанія на Нашия народъ и да увеличи граицитѣ на страната, повѣрена на Нашето управление.

Като се надѣваме, че всички разни народности въ Отецството Ни ще да поддържатъ и въ бѣдаще добритѣ и братскитѣ отношенія, които тѣ показаха въ врѣме на войната, Ний призоваваме Божието благословение да ни бѣде на помощъ, за да водиме възлюбленія Ни народъ въ пѣтя на напрѣдка и на народното развитие“.

Издаденъ въ Нашата Столица София на 19-ий февруарий хиляда осемстотинъ осемдесетъ и шеста година.

Александъръ.

На 5-ий Мартъ съ Височайши приказъ по Българската Армия № 33 отъ 29-ий Ноемврий 1885 год. се награждаватъ съ орденъ IV степенъ „за храбрость“: Капитанъ Тангиловъ, Капитанъ Бѣловъ, Поручикъ Кадановъ,

Поручикъ Бъчеваровъ I-ий; съ орденъ „Св. Александъръ“ V степенъ съ мечове — Капитанитѣ: Козаровъ, Рясковъ, Бояровъ, Цѣновъ и полковия лѣкаръ Парушевъ; съ орденъ „за заслуга“ на военна лента: Поручицитѣ Сотировъ, Бъчеваровъ К. и Карахордиевъ.

Съ Височайши приказъ № 12 и 13 на 10-ий Мартъ, Командующи полка Капитанъ Тантиловъ се назначава за Командующи 3-ий Артилерийски полкъ, а Командира на 3-а батарея Капитанъ Козаровъ — за Командующи 2-ий Артилерийски полкъ.

На 12-ий Мартъ съгласно прѣписанието отъ Военното Министерство подъ № 2739, 1-а батарея заминава за гр. Шуменъ, гдѣто пристига въ 19 дена.

Съ прѣписание отъ Началника на артилерията подъ № 409, на 11-ий Мартъ се изпращатъ въ полка 21 солдатски сръбърни кръстове „за храбрость“ и се разпрѣдѣлятъ: въ 1-а батарея 5, въ 3-а — 5, въ 4-а — 4, въ 5-а — 5 и въ 6-а батарея 2.

На основание прѣписанието отъ Началника на артилерията подъ № 467 и допълнение къмъ него № 470, 5-а и 6-а батареи на 19-ий Мартъ заминаватъ за гр. Шуменъ, а на 21-ий сѣция, тръгватъ отъ София за Шуменъ 2-а и 4-а батареи; цѣлия пѣтъ е прѣминатъ въ 16 дена; заедно съ 2-а и 4-а батареи заминава и щаба на полка.

Съ приказъ по военното вѣдомство подъ № 84 отъ 18-ий Мартъ се назначава за пръвъ пѣтъ на длѣжностъ „Завѣдующи Домакинството“ Капитанъ Сжбовъ.

Съ прѣписание отъ Началника на артилерията № 512 се заповѣдва да се увольнятъ

всичкиѣ долни чиновѣ, повикани отъ запаса, а тѣй сжщо и прослужившиѣ установления срокъ на дѣйствителната служба (призивъ 1882 год.).

На 7-ий Априлий кадровата команда при полка се разформирува, а новобранциѣ и другиѣ долни чиновѣ отъ тая команда се разпрѣдѣлятъ по батареиѣ.

На основание телеграмата отъ Командира на артилерийската бригада № 532 на 7-ий Августъ се командирова въ гр. Русе сборна команда, за да получи отъ арсенала 6 далекобойни 9 см. орждия, 12 зарядни ракля, бойния комплектъ и амуницията.

Съ приказъ по военното вѣдомство № 255 и 277 се прикомандируватъ къмъ полка за изучаване артилерийското дѣло пѣхотни офицери — Подпоручициѣ Димитрашевъ, Диноловъ, Куюмджиевъ, Камбосевъ и М. Караностановъ.

Съгласно приказа отъ Регентиѣ на България подъ № 74 на 3-й Ноемврий Капитанъ Козаровъ се увольнява въ запасъ на армията по прошение, а за Вр. Командующи полка се назначава Капитанъ Рясковъ.

Съгласно телеграмата отъ Инспектора на стрѣлковата и техническата часть № 618, Капитанъ Кадановъ на 21-ий Декемврий се командирова въ гр. Русе, за да получи отъ тамъ една горна батарея съ всичката ѣ принадлежностъ.

1887 година.

Командующи полка Капитанъ Рясковъ, отъ 6-ий Мартъ Капитанъ Увалиевъ, а отъ 9-ий Ноемврий Капитанъ Цѣновъ; батареини

командири: Капитанитѣ — Цѣновъ, Кожухаровъ, Дичевъ, Бояровъ, Шишковъ и Рясковъ.

По разпореджението отъ артилерийската бригада, въ Януарий мѣсецъ 4-а и 5-а батареи се командируватъ въ гр. Русе, славатъ 9-фунтовитѣ орждия и приематъ 8 см. — съ пълния имъ комплектъ, походна коваonica, аптека и разни инструменти.

На основание телеграмата отъ артилерийския отдѣлъ № 38, 6-а батарея се командирова на 6-ий Май въ гр. Русе, гдѣто се прѣвѣоржжава.

Съгласно телеграфическото прѣдписаніе отъ Военното Министерство подъ № 1846 се отдѣлятъ отъ полка долни чиновъ за 7-а батарея и горски взводъ, които ще се формируватъ отъ Януарий идущата година. Командиръ на 7-а батарея се назначава Капитанъ Сѣбовъ, а на горския взводъ — Капитанъ Бановъ.

1888 година.

Командиръ на полка Майоръ Цѣновъ; Батареини командири: Капитанъ Дворяновъ, Капитанъ Карахордиевъ, Капитанъ Бояджиевъ I-ий, Капитанъ Бѣчеваровъ, Капитанъ Бояджиевъ II-ий и Капитанъ Сѣбовъ.

За формираніето на 7-а батарея се взематъ отъ 2-а и 3-а батареи по двѣ 8 см. орждия и 3 зарядни ракли съ пълна принадлежностъ, амуниция и боевъ комплектъ; отъ 1-а, 4-а и 5-а батареи се взематъ 3 обозни кола и 44 коня отъ всичкитѣ батареи. По нѣмаише на казарми въ града, 7-а батарея квартирува въ ч. Кабиюкъ.

На 23-ий Януарий се отдѣлятъ отъ полка

43 души долни чинове за кадръ на новоформируемата се запасна батарея при Разградския артилерийски складъ.

Съ заповѣдъ по 2-ий Артилерийски полкъ № 28 се обявява щата за горския взводъ: 1 командиръ на взвода — Капитанъ, 2 младши офицери — Поручикъ и Подпоручикъ, 1 фелдфебелъ, 1 старши фейерверкеръ, 2 младши фейерверкери, 1 каптинамусъ, 1 младши гръбачъ, 6 бомбардири и 52 канонири; нестроеви: 1 медицински фелдшеръ, 1 младши ковачъ, 1 желѣзаръ, 1 дърводѣлецъ, 1 сарачъ, 1 обоженъ войникъ и 1 лазаретенъ войникъ; коне: 3 казионно офицерски строеви, 3 за долнитъ чинове — строеви, 12 артилерийски и 2 подгемни.

Съ приказъ по военното вѣдомство № 26 отъ 9-ий Май, Ротмистра отъ 2-ий конни полкъ Георгиевъ се прѣвежда въ полка като се прѣименува въ Капитанъ, а съ приказъ № 333 Поручика отъ 2-ий конни полкъ Велковъ се прикомандирова къмъ полка отъ 16-ий Юний.

Съ приказъ по военното вѣдомство № 362 за ржководителъ и инспектирующа практическата стрѣлба прѣзъ Юлий мѣсецъ въ полка, се назначава Майоръ Рясковъ; при производството на стрѣлбитъ се взематъ за ржководство приказитъ по артилерийския отдѣлъ отъ 1885 год. подъ №№ 38, 40, 41 и X и XI отдѣли отъ краткото ржководство за артилерийската служба, приети въ руската артилерия.

На 20-ий Откомврий се награждаватъ двама мѣрачи съ призови сръбърни часовници за състязателната стрѣлба.

По случай бойния празникъ на полка, 14-ий Ноемврий, е получена отъ Н. Ц. ВИСОЧЕСТВО слѣдующата телеграма: „Блѣсковитѣ дѣла на храбрія 2-ий Артилерійски полкъ прѣзъ този день подъ Пиротъ, ми правятъ приятнитѣ случаи да поздравя офицеритѣ и войницитѣ съ достопамятния и исторически воененъ празникъ. — Нека огласятъ на Пиротскитѣ висоти вѣчно вѣдоушеляватъ неустрашимитѣ артилеристи и да разнасятъ между поколениято славнитѣ и неизмѣрни подвиги“.

„Фердинандъ“.

Съ приказъ по артилерията № 6 отъ 24-ий Ноемврий за пръвъ пжтъ се уреждагъ зимнитѣ занятия съ Г. Г. офицеритѣ — тактически и артилерійски.

1889 година.

Командиръ на полка Майоръ Цѣновъ, а отъ 13-ий Май Майоръ Бояровъ; батареини командири до отдѣлянието на 5-ий Артилерійски полкъ: Капитанитѣ Дворяновъ, Карахордиевъ, Кадановъ, Владимировъ, Бъчеваровъ, Бояджиевъ Д., Сжбовъ и Бановъ; командующи горскитѣ взводе: Поручикъ Куюмджиевъ и Поручикъ Парасковъ.

Съгласно приказа по артилерията отъ миналата година подъ № 20 и № 4 отъ 10-ий Януарий при полка се формираватъ още една (8-а) 9 см. батарея и още единъ (11-ий) горски взводъ; формиранieto само въ хозяйствено отношение се възлага върху Капитанъ Карахордиевъ при помощници Поручикъ Мановъ

и Подпоручикъ Бекрихтъ; за кадръ се взематъ отъ старитѣ батареи 105 долни чинове; 4-а, 5-а и 6-а батареи отдѣлятъ четвъртитѣ си взводе (оржидия съ всичката кѣмъ тѣхъ принадлежностъ), по 4 двѣколесни зарядни ракли съ бойния комплектъ; артилерията и амуницията на горския взводъ се раздѣля на двѣ равни части.

Съгласно телеграмата на Инспектора на артилерията № 26 отъ 17-ий Априлий се формирова новий 5-ий Артилерийски полкъ, въ състава на който влизатъ 2-а, 7-а, 4-а, 8-а батареи и 1-ий горски взводъ отъ полка; за командующи 5-ий Артилерийски полкъ се назначава Майоръ Цѣновъ, а на 2-ий Артилерийски полкъ — Майоръ Бояровъ (приказъ по артилерията № 36); всичкото имущество на полка се раздѣля на двѣ части и едната се отдѣля за 5-ий Артилерийски полкъ; отъ полка се отдѣлятъ и влизатъ въ състава на новоформируемия полкъ Капитанитѣ: Бояджиевъ А., Бановъ, Кадановъ, Сжбовъ, Георгиевъ, Карастояновъ Н., Поручицитѣ: Мановъ, Анчевъ, Парасковъ и Подпоручицитѣ: Бекрихтъ, Проиновъ, Ченчевъ, Стайчевъ, Вазовъ, Велчевъ, Траяновъ, Ивановъ, Димитровъ и Петровъ; 630 долни чинове и 182 коня. — Въ полка оставатъ: Капитанитѣ Бъчеваровъ К., Бояджиевъ Д., Андрѣевъ, Владимировъ, Дворяновъ, Велковъ, Поручицитѣ Куюмджиевъ, Карастояновъ С., Костовъ, Арабовъ, Бояровъ, Подпоручицитѣ — Жековъ, Сирмановъ, Каменовъ, Данковъ, Кърджиевъ И., Ватевъ, Петровъ, Стайковъ и Ветеринарния лѣкаръ Рассъ.

На основание Височайшия указъ № 40 и приказъ по артилерията № 35, на 25-ий Апри-

лий останалитѣ въ полка четири батареи и II-ий горски взводъ се прѣименуватъ: 1-а батарея остава 1-а, 3-а батарея се прѣименува въ 2-а, 5-а — въ 3-а, 6-а — въ 4-а и II-ий горски взводъ — въ Горски взводъ.

Отъ приказа по 2-ий Артилерийскъ полкъ отъ 22-ий Декемврий се вижда, че въ полка сѣществува офицерскія сѣдъ, въ сѣстава на когото влизатъ двама батареини командири — прѣдседателъ и подпрѣдседателъ и петъ субалтернъ-офицери — членове.

Съгласно прѣдписанието на Инспектора на артилерията № 1796 — 2-а батарея на 8-ий Декемврий се командирова въ ч. Кабиюкъ на зимни квартири, вмѣсто находящата се тамъ 7-а батарея отъ 5-ий Артилерийскъ полкъ.

1890 година.

Командующи полка Майоръ Бояровъ, а отъ 19-ий Мартъ Майоръ Кирковъ; батареини командири: Капитанитѣ Войнаковъ, Велковъ, Ковачевъ, Бояджиевъ Д., и на горскія взводи Поручикъ Куюмджиевъ.

На 26-ий Януарий се произвежда първа зимна учебна стрѣлба.

На 19-ий Юний полка празнува десетгодишнината отъ формираніето си.

Съгласно прѣдписанието отъ И. Д. Инспектора на артилерията подъ № 62 отъ 7-ий Декемврий, 2-а батарея (Капитанъ Велковъ) заминава за постоянно мѣстоквартируване въ гр. Вратца съ всичкото имущество въ воененъ сѣставъ съ коне, събрани отъ другитѣ батареи, гдѣто пристига на 6-ий Януарий 1891 г.; батареята се разполага на обивателски квартири.

1891 година.

Командующи полка Майоръ Кирковъ;
батареѣни командири: Майоръ Войнаковъ,
Капитанъ Велковъ, Капитанъ Ковачевъ,
Майоръ Бояджиевъ, и на горския взводъ
Поручикъ Куюмджиевъ.

Съ приказъ по военното вѣдомство № 484
отъ 1-ий Януарий н. г. 2-ий Артилерійски
полкъ влиза въ състава на 4-а пѣша бригада
и се подчинява на командира на бригадата въ
строево и домакинско отношение; отъ 29-ий
Май — на 2-а пѣхотна бригада.

Съ приказъ по полка № 75 отъ 16-ий
Мартъ се обявява врѣменна инструкция къмъ
занятията съ младитѣ войници.

На 4-ий Априлий се прѣвеждатъ отъ полка
за кадръ въ Шуменската крѣпостна батарея
31 долни чинове и 7 коня.

Съгласно телеграмата отъ Военното Ми-
нистерство № 87, на 11-ий Априлий цѣлия
полкъ заминава съ всичкото си имущество на
постоянно квартируване въ гр. Вратца, гдѣто
остава лишното имущество и на 10-ий Май
пристига на лагеръ при гр. Кула.

На 17-ий Септемврий полка напуша лагера
и се отправя на обивателски квартири въ гр.
Вратца, безъ 1-а батарея, която сжщия день
заминава на квартири въ гр. Бѣлоградчикъ.

На 23-ий Декемврий сборната команда
отъ полка докарва отъ гр. Рахово 8 орждия
8·7 см. и 4 четиреколесни зарядни кола съ
всичката имъ принадлежностъ.

1892 година.

Командующи полка Майоръ Кирковъ;
батареѣни командири: Капитанитѣ Богдановъ,

Велковъ, Ковачевъ, Куюмджиевъ, Раковски, и на горския взводъ Поручикъ Жековъ.

Съгласно приказа по артилерията №3 § 1, основанъ на указа отъ 1891 год. №176 § 7, отъ 25-ий Януарий се започва формируванieto при полка 5-а батарея, за която цѣль ѝ се прѣдаватъ шесть 8.7 см. орждия и 8 зарядни ракли и се отдѣлятъ 53 долни чинове и 47 коня отъ другитѣ батареи; за командующи батареята се назначава Капитанъ Раковски.

Съ приказъ по Военното Вѣдомство №111 въ полка се изпращатъ нови устави: часть I-a — пѣши строй, часть II-a — орждеино учение и часть III-a — батарейно учение; уставитѣ сж изработени при Артилерийската Инспекция на български езикъ.

Съ указъ № 110 до сегашния горски взводъ се прѣименува въ планинска полу-батарея.

На 14-ий Юний се получаватъ отъ странство 42 комплекта германска амуниция.

На 25-ий Юний 1-а батарея се прѣвѣорждава съ 12 см. круповски мортири (6 орждия, 12 зарядни кола, 1 запасенъ лафетъ, 1 пжтна ковачница и 2 амуничника).

На 22-ий Ноемврий, съгласно заповѣдъта по полка № 326, щаба на полка и батареитѣ прѣминаватъ за живѣние въ новитѣ артилерийски казарми.

1893 година.

Командующи полка Подполковникъ Кирковъ; батарейнитѣ командири сжщитѣ, както и прѣзъ 1892 год.

На 23-ий Януарий се основава при полка

„Фейерверкерско събрание“ и се обявява пратилника му.

Съгласно прѣдписанието отъ Щаба на 6-а пѣхотна Бдинска Дивизия № 1084, на 8-ий Мартъ се изпращатъ 12 долни чинове въ гр. Видинъ за кадръ на возарската рота.

На 16-ий Мартъ се открива въ гр. Вратца „Гарнизоненъ Лазаретъ“, гдѣто се изпращатъ на лѣчение тежко болнитъ войници отъ полка.

Съгласно телеграмитъ отъ Щаба на 6-а пѣхотна Бдинска Дивизия № № 803 и 1623, на 7-ий Априлий се отдѣлятъ отъ полка 69 долни чинове за кадръ на новоформируемата се при Дивизията 6-а резервна батарея.

На 22-ий Декемврий се съставя една 8 орждейна батарея и се прави изпитание съ пълно пѣтно стѣкмявание за износливостта на конетъ и хората въ студено и снѣговито врѣме.

1894 година.

Командующи полка Подполковникъ Кирковъ; батареини командири: Капитанитъ Велковъ, Матровъ, Ковачевъ, Куюмджиевъ, Ракowski и на горския взводъ Жековъ.

Прѣзъ текущата година въ полка не сж станали сжществени промѣни.

1895 година.

Командующи полка Подполковникъ Кирковъ; началници на отдѣленията: Подполковникъ Перниклийски и Майоръ Георгиевъ; батареини командири: Майоритъ Велковъ, Ковачевъ, Карастояновъ С., и Капитанитъ Ушевъ, Русковъ, Арабовъ и Будевски; Ко-

мандиръ на возарската рота Капитанъ Венедиковъ.

Съ указъ № 1 отъ 1-ий Януарий въ артилерийскитѣ полкове ставатъ слѣдующитѣ видоизмѣнения: Полковетѣ се подраздѣлятъ по на двѣ отдѣления, всѣко едно отъ по три батареи; 6-а резервна батарея се причислява къмъ полка, като образува № 6-а батарея. — Сжщеврѣменно се придава къмъ полка и 6-а возарска рота. Отъ сжществующитѣ планински батареи се формиратъ три планински полубатареи; отъ полубатареитѣ на 1-ий и 2-ий Артилерийски полкове се образува планинската батарея при полка.

Планинската полубатарея отъ 1-ий Артилерийски полкъ пристига въ полка на 31-ий Януарий.

На 1-ий Септемврий се привикватъ отъ запаса 236 человекъ на тринедѣлно обучение.

1896 година.

Командующи полка Подполковникъ Кирковъ; началници на отдѣления: Подполковникъ Перниклийски и Майоритѣ Гергиевъ и Велковъ; батареини командири: Майоритѣ Ковачевъ и Карастояновъ С., и Капитанитѣ: Вълнаровъ, Русковъ, Арабовъ, Ушевъ, Буневски и Бръяновъ; на возарската рота Капитанъ Венедиковъ.

Съ указъ № 1 се заповѣда да се сформира нова планинска батарея, която, заедно съ сжществующата, образува планинско отделение отъ двѣ батареи, което започва да функционира отъ 26-ий Февруарий.

1897 година.

Командующи полка Подполковникъ Кирковъ; начальници на отдѣленията: Подполковникъ Перниклийски и Майоритъ — Георгиевъ и Велковъ; батареини командири: Майоритъ Ковачевъ и Карастояновъ С., Капитанитъ: Икономовъ, Каварналиевъ, Русковъ, Арабовъ, Ушевъ и Бръяновъ, и на возарската рота Капитанъ Аврамовъ.

Прѣзъ н. г. се изпраша въ полка ново „наставление за стрѣлбата въ полската и планинска артилерия“.

1898 година.

Командиръ на полка Полковникъ Кирковъ; начальници на отдѣленията: Подполковникитъ Перниклийски и Георгиевъ и Майоръ Велковъ; батареини командири: Майоритъ Ковачевъ, Карастояновъ, Капитанитъ — Каварналиевъ, Русковъ, Арабовъ, Ушевъ, Икономовъ, Бръяновъ, Сарайдаровъ, Стефановъ, Жековъ, и на возарската рота Капитанъ Гаевъ.

На 11-ий Мартъ планинското отдѣление, въ съставъ двѣ батареи, 153 долни чиновци и 74 коня, заминава за постоянно мѣстоквартирувание въ гр. Берковица.

Съ указъ № 36 се заповѣда да се сформируютъ при полка III-о полско отдѣление и 3-а планинска батарея. — Отъ 24-ий Юний се почва формирането на III-о полско артилерийско отдѣление и батареитъ му носятъ номера: 7-а, 8-а и 9-а батареи; за формирането му се взематъ войници и коне отъ другитъ полски батареи; това отдѣление врѣменно се въоръжава съ имеющитъ се въ

полка 7·5 см. орждия и на 1-ий Юлий се счита окончателно сформировано; въ състава на отдѣленieto влизатъ: Майоръ Карастояновъ, Капитанитъ: Сарайдаровъ и Стефановъ; Поручицитъ Тимовъ, Даневъ, Беневъ и Подпоручицитъ Стоянчевъ, Трифоновъ и Наумовъ; 221 долни чинове и 110 коня.

Формиранieto, съгласно горния указъ, на 3-а планинска батарея не се изпълнява възъ основание прѣдписанието отъ Щаба на армията — Артилерийска Инспекция № № 3341/1619 отъ 10-ий Юний.

На 16-ий Септемврий пристигатъ въ полка 615 запасни долни чинове на 15 дневно обучение.

Отъ 30-ий Септемврий III-о полско отдѣление започва да се въоръжава съ 8·7 см. круповски орждия, получени отъ странство, а именно: 18 орждия, 19 лафети и 9 зарядни сандъци; орждията сж съ мѣдни каморни прѣстени и мѣрни джги. Старитъ 7·5 см. орждия съ всичката си принадлежностъ, се отбиратъ въ склада и съставляватъ VI-о резервно отдѣление на полка.

1899 година.

Командиръ на полка Полковникъ Кирковъ, а отъ 24-ий Февруарий Подполковникъ Шишковъ; началници на отдѣленията: Подполковницитъ Бъчеваровъ и Захариевъ и Майоръ Велковъ; батареини командири: Майоръ Карастояновъ, Капитанитъ — Каварналиевъ, Русковъ, Гаевъ, Арабовъ, Ушевъ, Икономовъ, Сарайдаровъ и Стефановъ, и командиръ на возарската рота Майоръ Ковачевъ.

На 7-ий Февруарий се приема за ржководство новия „проекто-уставъ“ за строевата служба въ артилерията, — часть I-а, орждейно учение.

Съгласно указа № 21, отъ състава на полка се отдѣля на 1-ий Мартъ планинското отдѣление и се изключаватъ отъ списъцитѣ на полка: 8 офицери, 163 долни чинове и 74 коня.

На 3-ий Юний, на резервното отдѣление при полка се назначавагъ по единъ Капитанъ за завѣдване материялната часть, подъ непосредственна отговорность на Завѣдующи Домакинството въ полка, който, въ случай на мобилизация, поема командването му.

На 4-ий Декемврий се произвежда зимна стрѣлба съ отдѣление въ съставъ три батареи; въ едната батарея за прислуга се назначавагъ свѣрхсрочнослужащи фейерверкери, а за другитѣ двѣ — отъ учебната команда.

1900 година.

Командиръ на полка Полковникъ Шишковъ; началници на отдѣленията: Майоръ Парасковъ и Подполковникитѣ: Захариевъ и Бановъ; батареини командири: Капитанитѣ Попповъ, Тополовъ, Вълчиновъ, Бруссевъ, Арабовъ, Ушевъ, Сарайдаровъ, Русковъ и Гаевъ, и на возарската рота Майоръ Ковачевъ.

На 7-ий Май младитѣ войници се подеждатъ подъ кѣтва по особенъ церемониялъ.

Прѣзъ Августъ мѣсецъ 5-а батарея се изпраща въ градъ Никополъ а 8-а въ градъ Рахово, въ 4 орждеенъ съставъ съ двѣ зарядни ракля, заедно съ боевъ комплектъ, по

случай конфликта съ Романия, гдѣто, въ продължение на два мѣсеца, съставляватъ отбраната на тѣзи пунктове за въ случай на въоръжено стълкновение.

1901 година.

Командиръ на полка Полковникъ Шишковъ; начальници на отдѣленията: Майоритѣ Парасковъ и Велковъ и Подполковникъ Цвѣтковъ; батареини командири: Майоръ Чобановъ, Капитанитѣ Арабовъ, Тополовъ, Вълчиновъ, Гаевъ, Брусевъ, Попповъ, Ушевъ, Русковъ; возарската рота Майоръ Ковачевъ.

На 21-ий Февруарий се изпраща отъ Военното Министерство „устава за строевата служба“, часть II-a — батареино учение.

На 8-ий Мартъ се основава при полка „Заемоспестовна каса на свѣрхсрочнослужащитѣ фейерверкери“.

На 12-ий Юний се изпраща отъ Военното Министерство „улавъ за пѣхотния строй въ артилерията“ и „улавъ за строевата служба въ полската артилерия“, часть III-a и IV-a.

На 15-ий Декемврий се произвежда призова стрѣлба въ присѣтствието на Началника на Дивизията и се даватъ два часовника сръбърни.

1902 година.

Командиръ на полка Полковникъ Шишковъ; начальници на отдѣленията Майоритѣ Парасковъ, Велковъ и Куюмджиевъ; батареини командири: Майоритѣ Чобановъ и Арабовъ, Капитанитѣ Лѣсевъ, Пауновъ, Ст. Беневъ, Гаевъ, Брусевъ, Тополовъ и Пѣвевъ, и на возарската рота Капитанъ Ушевъ.

На 31-ий Мартъ се получавагъ 4 зарядни кола за 6-а батарея, изработени въ Софийския артилерийски арсеналъ.

За усиление състава на 1-ий Артилерийски полкъ, прѣзъ Шипченскитѣ гържества, се изпращагъ въ Севлиево 59 долни чиновци и 100 коня.

1903 година.

Командиръ на полка Полковникъ Шишковъ, а отъ 20-ий Юний Полковникъ Сжбовъ; началници на отдѣления сжщитѣ както и прѣзъ 1902 година; батареини командири: Майоригѣ Чобановъ и Арабовъ, Капитанигѣ Лѣсевъ, Пауновъ, Гаевъ, Брѣяновъ, Брусевъ, Тополовъ и Пѣевъ; на возарската рота Майоръ Ушевъ.

Отъ 9-ий Януарий се въвежда за ржководство „проекто-устава за вжтрѣшната служба въ войската“.

Съгласно заповѣдта по артилерията № 3, на 6-ий Февруарий се мобилизира една сводна батарея и се извършва 5 дневно изпитание съ произвеждане на зимна стрѣлба.

На 4-ий Май се изпраща отъ Военното Министерство книжката „службата на фейерверкера въ полската артилерия“. — Прѣзъ есенъта постжпвагъ въ полка 220 ремонтни коня, съ които се е попѣлнилъ конския съставъ на батареитѣ, който, вслѣдствие на но-воформируванията, бѣше дошелъ до крайно слаби размѣри.

1904 година.

Командиръ на полка Полковникъ Сжбовъ; началници на отдѣленията: Подполковникигѣ

Захариевъ и Велковъ; батарейни командири: Капитанитѣ Пѣвъ, Пауновъ, Гасевъ, Симеоновъ, Бръяновъ, Беневъ и Завѣдующия Парковото имущество Капитанъ Захариевъ,

Возарската рота се преименува въ парковъ взводъ.

Съгласно указа отъ 1903 год. № 85 се сформируватъ три нови Артилерийски полка подъ № № 7-ий, 8-ий и 9-ий, споредъ които указъ, третитѣ отдѣления отъ 4-ий Артилерийски на Н. Ц. В. и 2-ий Артилерийски полкове, образуватъ 7-ий Артилерийски полкъ.

На 10-ий Февруарий се изключватъ отъ списъцитѣ на полка личния и конския съставъ на III-о отдѣление: 11 офицери, а именно: Подполковникъ Куюмджиевъ, Майоръ Тополовъ, Капитанитѣ: Митевъ, Ивановъ П., Начевъ, Янковъ, Даневъ, Константиновъ, Поручикъ Стоянчевъ и Подпоручицитѣ: Христовъ и Коновъ, — 3 Фелдфебели, 10 старши и 9 младши фейерверкери, 244 канонири и 183 коня, а на 31-ий Мартъ — всичкото имущество и материалната частъ.

Съгласно заповѣдта по артилерията № 28 § 1, практическитѣ стрѣлби се провеждатъ съвмѣстно съ 9-ий Артилерийски полкъ въ околността на гр. Луковитъ, гдѣто за пръвъ пжтъ се произвежда стрѣлба отъ маса артилерия.

Прѣзъ Октомврий мѣсецъ се въвеждатъ въ артилерийската запряжка, еластичнитѣ куки за тегличитѣ.

1905 година.

Командиръ на полка Полковникъ Сжбонъ; началници на отдѣленията сжщитѣ, както и

прѣзъ м. г.; батареини командири: Младшиятъ Пѣвъ, Брусевъ, Бръляновъ, Капитанитѣ: Сирмеоновъ и Беневъ и врѣменно — Капитанъ Тръновъ; Завѣдующи Парковото имущество Капитанъ Захариевъ.

Прѣзъ текущата година младитѣ войници се обучаватъ съгласно новото „проектно“ положение за подготвяване на младитѣ войници въ полската и планинска артилерия, издадено 1904 год.“, споредъ което, между другото, отдѣла по земледѣлнето се внася на Окръжния Инспекторъ по земледѣлнето.

Отъ 1-ий Януарий се въвежда новата инструкция за тактическия занятия съ офицеритѣ и Унтеръ-офицеритѣ, обявена въ заповѣдь по военното вѣдомство № 360/1904 г.

И така, 2-ий Артилерийски полкъ, прѣзъ врѣме на 25-годишното си сѣществуване, е послужилъ за разсадникъ почти на цялата Българска Артилерия, като прѣзъ редонетѣ му сж прѣминали по голѣмата частъ отъ артилерийски офицери.

Гр. Враца, 19 Юний 1905 год.